

TRẬN LŨ NGÀY 26-X-1996
Ở KHU VỰC KHÁNH HOÀ - NINH THUẬN

Nguyễn Duy Việt
Đài KTTV khu vực Nam Trung Bộ

Năm 1996 là năm xảy ra nhiều thiên tai tại KTTV nguy hiểm trong toàn quốc. Riêng khu vực Nam Trung Bộ, chế độ mưa có nhiều biến động đã gây ra những trận lũ lớn, với cường suất lũ lên hiếm thấy từ trước tới nay, một trong những trận lũ đó là trận lũ ngày 26 - X - 1996 xảy ra ở sông suối Nam Khánh Hoà và Ninh Thuận.

Trước ngày 26 - X - 1996 khu vực Nam Trung Bộ chịu ảnh hưởng của dải hội tụ nhiệt đới (ITCZ) có trục vắt ngang qua Ninh Thuận - Bình Thuận, và rìa nam của lưỡi cao lạnh lục địa. Đặc biệt, đêm 25, rạng sáng 26 - X, không khí lạnh tăng cường mạnh đã gây ra mưa rất lớn trên cả khu vực Nam Trung Bộ, riêng Nam Khánh Hoà - Ninh Thuận, có mưa rất to, cường suất mưa lớn và tập trung trong thời gian ngắn, cộng với điều kiện ẩm đã bão hòa do ảnh hưởng của các trận mưa trước đó, gây ra lũ lớn đột ngột ở sông suối khu vực này.

Lượng mưa từ 19h ngày 25 đến 7h ngày 26-X-1996 như sau:

Nha Trang (mm)	Cam Ranh (mm)	Khánh Sơn (mm)	Đồng Trăng (mm)	Tân Mỹ (mm)
51,8	114,7	116,5	75,0	75,0

Tâm mưa lớn bao trùm vùng núi cao giữa Khánh Hoà- Ninh Thuận
Đặc trưng mực nước như sau:

Trạm	H chân- thời gian (cm)	H đỉnh- thời gian (cm)	Thời gian lũ lên (giờ)
Tân Mỹ	3570 - 22h/25	3874 - 5h/26	7
Đồng Trăng	579 - 22h/25	1031 - 10h/26	12

Tuy chưa phải là trận lũ lớn nhất từ trước tới nay, song đối với Ninh Thuận thì đây là một trận lũ khá đặc biệt. Thông thường, ở Ninh Thuận lũ lớn chỉ xảy ra khi có bão, ATNĐ đổ bộ trực tiếp vào khu vực Ninh Thuận - Bình Thuận, còn các loại hình thể thời tiết khác chỉ xảy ra lũ ở mức BĐII và thời gian lũ lên cũng kéo dài. Để giải thích cho tính đặc biệt của trận lũ này chúng tôi sử dụng tài liệu mưa các trạm Nha Trang, Khánh Sơn, Cam Ranh, Đồng Trăng, Tân Mỹ để phân tích chế độ mưa. Sử dụng tài liệu mưa tự ghi của Nha Trang, thu phóng cho từng trạm cho thấy quá trình mưa trận gây lũ như sau:

(xem tiếp trang 42)

- Vùng biển phía nam: Nhiệt độ nước biển tầng mặt trung bình là 29 - 31 °C, cao nhất là 32- 34 °C, thấp nhất là 26 - 28 °C.

3. Độ mặn nước biển

- Vùng biển phía bắc: Độ mặn nước biển tầng mặt trung bình là 24 - 26‰, cao nhất là 27-29‰, thấp nhất là 21-23‰.

- Vùng biển phía nam: Độ mặn nước biển tầng mặt trung bình là 32-33‰, cao nhất là 34 - 35‰, thấp nhất là 29 -30 ‰.

Trung tâm quốc gia dự báo KTTV và Trung tâm KTTV biển biên soạn

(tiếp theo trang 35)

Thời gian (h)	19/25	20/25	21/25	22/25	23/25	24/25	01/26	02/26
Nha Trang (mm)	1,8	3,4	15,2	23,7	3,9	0,8	2,1	0,9
Cam Ranh (mm)	4,0	7,5	33,7	52,5	8,6	1,8	4,6	2,0
Khánh Sơn (mm)	4,1	7,7	34,1	53,3	8,8	1,8	4,7	2,0
Đông Trăng (mm)	2,6	4,9	22,0	34,3	5,6	1,1	3,0	1,3
Tân Mỹ (mm)	2,6	4,9	22,0	34,3	5,6	1,1	3,0	1,3

Qua bảng thu phóng mưa ở trên cho thấy cường suất mưa lớn nhất đối với Cam Ranh, Khánh Sơn (Vùng núi cao thượng lưu sông Cái Nha Trang và sông Cái Phan Rang) là 52,5mm/h và 53,3mm/h, đây chính là nguyên nhân gây ra lũ > BĐII 0,74m đối với Tân Mỹ chỉ trong thời gian 22h/25 - 5h/26. So sánh với các trận lũ lớn trước đây thì trận lũ này có chế độ mưa, phân vùng mưa, phân bố mưa theo thời gian tương đối giống trận mưa lũ lịch sử ngày 09 - XII - 1993 ở sông Cái Phan Rang (đã gây lũ quét ở sông Tô Hạp, sông Cầu - tỉnh Khánh Hoà), chỉ khác là năm 1993 thì do bão đổ bộ trực tiếp vào Ninh Thuận.

Qua những nhận xét trên, nhận thấy nguy cơ xảy ra lũ lớn, đặc biệt là khả năng sinh lũ quét đối với vùng núi cao thượng lưu sông Cái Nha Trang và sông Cái Phan Rang có xu hướng ngày càng gia tăng và vấn đề đặt ra là cần có sự hợp tác nhiều hơn nữa giữa các cấp, các ngành trong công tác phòng tránh thiên tai. Riêng đối với khu vực Nam Trung Bộ nói chung và với Khánh Hoà - Ninh Thuận nói riêng cần phải xây dựng các trạm đo mưa tự ghi, tự báo trên lưu vực sông Cái Nha Trang và sông Cái Phan Rang để góp phần hạn chế được đến mức thấp nhất những thiệt hại do thiên tai gây ra.